

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 560/2011
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄
Συνεδρίαση της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2011

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Βασίλειος Σουλιώτης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Χρυσάφουλα Αυγερινού, Ανδρέας Χαρλαύτης, Θεόδωρος
Ψυχογιός, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Νομικοί
Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Ελένη Σβολοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθ. ερωτήματος : Το με αρ. πρωτ. ΔΕΦΚ 5032544 ΕΞ 21.7.2010 έγγραφο της Δ/νσης Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης του Υπουργείου Οικονομικών.

Περίληψη ερωτημάτων: **1.** Εάν εμπίπτουν στις περί εξαιρέτου διατάξεις του άρθρου 1820 του Αστικού Κώδικα τα αποστακτικά μηχανήματα (άμβικες), χωρητικότητας έως 130 λίτρων, που κατέχονται από τους μικρούς αποσταγματοποιούς, ενόψει του ότι ο νόμος επιτρέπει τη χρησιμοποίησή τους και από άλλους παραγωγούς επιτρεπόμενων πρώτων υλών και, ως εκ τούτου, είναι δυνατό να αποτελέσουν πηγή εισοδήματος για τους κατόχους τους.

2. Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα εάν είναι ισχυρή η πράξη μεταβίβασης (δωρεά) από τον Ν.Χ., κληρονόμο του 1/4 του άμβικα, προς τον Δ.Λ. (δωρεοδόχο) χωρίς τη συναίνεση των λοιπών κληρονόμων.

3. Εάν νομιμοποιείται ο Λ.Δ., κύριος του ¼ του άμβικα, στην κατοχή του και περαιτέρω στη χρήση του χωρίς τη συναίνεση των λοιπών κληρονόμων.
4. Εάν μπορεί να εκδοθεί άδεια κατοχής στο όνομα του Δ.Λ. για το ¼ του άμβικα και στο όνομα των λοιπών κληρονόμων για τα ¾ αυτού χωρίς τη συναίνεσή τους, ή να εκδοθεί άδεια κατοχής μόνο στο όνομά του χωρίς τη συναίνεση των λοιπών κληρονόμων.
5. Ποιά είναι τα κατά περίπτωση δικαιολογητικά, τα οποία πρέπει να ζητούνται από το αρμόδιο Τελωνείο για την έκδοση άδειας κατοχής στο όνομα του ή των νέων κατόχων άμβικα, χωρητικότητας έως 130 λίτρων, στους οποίους μεταβιβάστηκε ο άμβικας από κάθε αιτία (κληρονομιά, πώληση, δωρεά), λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα του αντικειμένου και την αναγκαιότητα απλούστευσης της διαδικασίας.

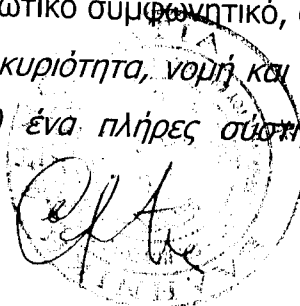
Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδότησε ομόφωνα ως ακολούθως:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα συνοδεύοντα αυτό στοιχεία προκύπτουν τα ακόλουθα :

1. Με το από 15.10.1949 ιδιωτικό συμφωνητικό η Σ. Λ. αγόρασε από τον Π.Γ. ένα πλήρες σύστημα αμβίκων απόσταξης στεμφύλων, χωρητικότητας 110-115 λίτρων. Από την τότε αρμόδια υπηρεσία, Οικονομική Εφορία Κυθήρων, εκδόθηκε η υπ'αρ. 7/8.8.1953 άδεια κατοχής στο όνομα της Σ.Λ. με Αριθμό Γενικού Μητρώου (Α.Γ.Μ.) «226». Η Σ.Λ. πέθανε την 1.7.1981 και κληρονομήθηκε εξ αδιαθέτου από το σύζυγό της Ν. Χ. και τα τέσσερα παιδιά τους Ευάγγελο, Ανδρέα, Απόστολο και Κυράνη, οι οποίοι με την υπ'αρ. 3410/10.9.1983 πράξη αποδοχής κληρονομίας της συμ/φου Κυθήρων Αγγελικής Αλεγρη-Λιακάτου αποδέχθηκαν την κληρονομία της, χωρίς να συμπεριλάβουν σ' αυτήν το ανωτέρω σύστημα αμβίκων.

2. Με το από 24.8.2008 ιδιωτικό συμφωνητικό, στο οποίο αναφέρεται ότι «ο Ν. Χ. έχει στην αποκλειστική κυριότητα, νομή και κατοχή του (δυνάμει της ΑΠ 7/8.8.1953 άδειας κατοχής) ένα πλήρες σύστημα αμβίκων απόσταξης

σταφυλιών», ο ανωτέρω δώρισε αυτό στο Δ.Λ., ο οποίος το παρέλαβε στη νομή και κατοχή του. Στη συνέχεια ο Δ.Λ. με την από 26.8.2008 αίτησή του στο Τελωνείο Κυθήρων ζήτησε τη χορήγηση άδειας κατοχής στο όνομά του για τον άμβικα αυτόν προσκομίζοντας **α)** τα προαναφερόμενα ιδιωτικά συμφωνητικά **β)** το από 23.3.1982 πιστοποιητικό της Δ.Ο.Υ. Κυθήρων (περί δηλώσεως φόρου κληρονομιάς), που εκδόθηκε κατόπιν αίτησης του Ν.Χ. προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για την αποδοχή κληρονομιάς, στο στίχο 34 του οποίου αναφέρεται ως δηλωθέν στοιχείο της κληρονομιάς της Σ.Λ. άμβικας, χωρητικότητας 100-115 κυβικών, που βρίσκεται στο χωριό Λογοθετιάνικα Κυθήρων και **γ)** τη με Α.Π. 256/16-7-2004 δήλωση του Ν.Χ. προς το Τελωνείο Κυθήρων περί κατοχής του με Α.Γ.Μ. «226» άμβικα, καθώς και το με ίδια ημερομηνία (16.7.2004) πρωτόκολλο σφράγισης του άμβικα του Τελωνείου Κυθήρων μετά από αίτησή του. Ωστόσο, από την υπηρεσία επισημαίνεται, ότι από τα τηρούμενα σ' αυτή στοιχεία δεν προκύπτει η έκδοση άδειας κατοχής του άμβικα με Α.Γ.Μ. «226» στο όνομα του Ν.Χ. και ότι η μόνη άδεια κατοχής είναι η εκδοθείσα στο όνομα της συζύγου του Σ.Λ. με αριθμό πρωτοκόλλου 7/8.8.1953. Επισημαίνεται εδώ, ότι από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει, ότι τόσο η άδεια οινοπνευματοποιού όσο και το πρωτόκολλο σφράγισης του επίμαχου άμβικα του έτους 1958 έχουν εκδοθεί στο όνομα του Ν.Χ. Επίσης η δήλωση για την έκδοση άδειας οινοπνευματοποιού του έτους 1984 είναι στο όνομα του Ν.Χ.

3. Ο Δ.Λ. (δωρεοδόχος) με την από στις 11.9.2008 νεώτερη αίτησή του στο Τελωνείο Κυθήρων επικαλέσθηκε, ότι ο Ν.Χ. (δωρητής) κληρονόμησε τον άμβικα της συζύγου του ως εξαιρετο κατά τις διατάξεις του άρθρου 1820 του Αστικού Κώδικα προσκομίζοντας σχετική νομολογία. Οι ανωτέρω δύο αιτήσεις διαβιβάσθηκαν από το Α' Τελωνείο στη Δ/νση Τελωνείων Αττικής με το ερώτημα, αν είναι δυνατή η έκδοση της αιτούμενης άδειας κατοχής στο όνομα του Δ.Λ. και η τελευταία απάντησε με το υπ' αρ. 23572/16.10.2009 έγγραφο αρνητικά, με την αιτιολογία ότι ο Ν. Χ., νόμιμος κληρονόμος μόνο του ¼ εξ αδιαιρέτου του άμβικα, δεν νομιμοποιείται να το δωρίσει στο Δ.Λ και ότι αυτό θα ήταν εφικτό μόνο με τη συναίνεση των λοιπών κληρονόμων της Σ.Λ. Ο Δ.Λ. επανήλθε με νεώτερη (17.11.2009) αίτησή του προς τη Δ/νση Τελωνείων Αττικής, ισχυριζόμενος ότι η απάντηση της ανωτέρω υπηρεσίας δεν ήταν

επαρκώς αιτιολογημένη, ότι σε κάθε περίπτωση νόμιμα του μεταβιβάσθηκε από τον Ν. Χ. το ¼ εξ αδιαιρέτου του άμβικα και ζήτησε την έκδοση άδειας κατοχής στο όνομά του. Με το υπ. αρ. 26498/27.11.2009 έγγραφο η ως άνω Δ/νση εμμένει στην άποψή της, ότι ο άμβικας δεν εμπίπτει στις περί εξαιρέτου διατάξεις και ότι, εφόσον ο Δ. Λ. είναι κύριος και νόμιμος κάτοχος του ¼ εξ αδιαιρέτου του άμβικα, δεν μπορεί να εκδοθεί άδεια κατοχής μόνο στο όνομά του. Με την από 7.12.2009 αίτησή του προς την ίδια υπηρεσία ο ανωτέρω ζήτησε και πάλι νομικά τεκμηριωμένη και αιτιολογημένη άποψη σχετικά με το θέμα αυτό. Μετά από αυτό υποβλήθηκαν τα ανωτέρω υπό κρίση ερωτήματα.

ΙΙ. ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ- ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΥΤΩΝ

A. 1. Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 1820 του Α.Κ. ο σύζυγος που επιζεί *«παίρνει, ανεξάρτητα από την τάξη με την οποία καλείται, τα έπιπλα, σκεύη, ενδύματα και άλλα τέτοια οικιακά αντικείμενα, που τα χρησιμοποιούσαν είτε μόνος του εκείνος που επιζεί, είτε και οι δύο σύζυγοι. Αν όμως υπάρχουν τέκνα του συζύγου που πέθανε, λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες αυτών, εφόσον το επιβάλλουν οι ειδικές περιστάσεις για λόγους επιείκειας»*.

2. Ο νόμος υπάγει στην έννοια του εξαιρέτου τα «οικιακά αντικείμενα» και ως τέτοια αναφέρει ενδεικτικά τα έπιπλα, σκεύη και ενδύματα. Με τον όρο «οικιακά αντικείμενα» δεν εννοεί απλώς εκείνα, τα οποία μπορούν σύμφωνα με τον προορισμό τους να χρησιμοποιηθούν στη συζυγική κατοικία, αλλά και εκείνα τα οποία, εξαιτίας της χρησιμοποίησής τους στη συζυγική κατοικία, έγιναν στοιχείο της *κοινής οικιακής οικονομίας των συζύγων*. Αυτό προκύπτει τόσο από την ενδεικτική απαρίθμηση ορισμένων τέτοιων αντικειμένων στο νόμο όσο και από την πρότυπη διάταξη του άρθρου 1932 I, 1 του γερμ. ΑΚ, όπου γίνεται αναφορά σε «αντικείμενα που ανήκουν στην συζυγική οικονομία». Το εάν ένα αντικείμενο εμπίπτει στο εξαιρετο, εξαρτάται από τις συνθήκες κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης όπως το οικονομικό και πνευματικό επίπεδο, στο οποίο ζούσαν οι σύζυγοι και γενικά ο τρόπος ζωής τους. Με βάση τις παραπάνω αρχές γίνεται δεκτό, ότι στο εξαιρετο υπάγονται όχι μόνο τα αναγκαία για το «ζην» αντικείμενα αλλά και εκείνα, που χρησιμεύουν για την άνετη και ευχάριστη διαβίωση ή καλύπτουν άλλες ανάγκες όπως π.χ. αντικείμενα

διακόσμησης της συζυγικής κατοικίας ανεξάρτητα από την τυχόν μεγάλη αξία τους, (πίνακες μεγάλων ζωγράφων, χαλιά κ.α.), επίσης το αυτοκίνητο που χρησιμοποιούσαν οι σύζυγοι ή και μόνος ο σύζυγος που επιζεί, χωρίς να απαιτείται να το οδηγούσε και ο ίδιος ο σύζυγος που επιζεί ή να κατείχε άδεια οδήγησης κ.α. Δεν υπάγονται όμως στο εξαιρετο αντικείμενα, που βρίσκονται στη συζυγική κατοικία, αλλά εξυπηρετούν ειδικούς σκοπούς «επιστημονικούς, καλλιτεχνικούς, επαγγελματικούς κ.α.», όπως π.χ. συλλογή νομισμάτων, παλαιών εικόνων, η βιβλιοθήκη επιστημονικών βιβλίων κ.λπ. (βλ. σχετ. Α.Π. 666/2008, Εφ. Αθηνών 8752/1989 κ.α. και Γεωργ. Σταθόπουλου Ερ.ΑΚ άρθρο 1820 σελ. 415 επομ.). Περαιτέρω προϋπόθεση για την περιέλευση αντικείμενου της οικιακής οικονομίας ως «εξαιρετου» στον επιζώντα σύζυγο είναι να χρησιμοποιούσαν το αντικείμενο αυτό κατά τη διάρκεια της κοινής ζωής τους και οι δύο σύζυγοι είτε μόνος ο επιζών.

Έτσι κριτήρια για το ποιά αντικείμενα περιλαμβάνονται στο εξαιρετο, είναι αφενός η εξασφάλιση στο σύζυγο που επιζεί, είτε από λόγους κοινωνικής ευπρέπειας είτε από λόγους επιείκειας, του ίδιου περιπού τρόπου ζωής που είχε μέχρι τότε και αφετέρου η διαπίστωση ότι τα αντικείμενα αυτά χρησιμοποιούντο είτε και από τους δύο συζύγους, είτε μόνο από εκείνον που επιζεί έστω και περιοδικά και είναι αναγκαία όχι μόνο για το ζην αλλά και για την άνετη και ευχάριστη διαβίωση.

Εξάλλου, σχετικά με τον περιορισμό του εξαιρετου χάριν των τέκνων του κληρονομούμενου (εδάφιο γ' του άρθρου 1820) γίνεται δεκτό από τη θεωρία, ότι αυτό έχει την έννοια, ότι το εξαιρετο του συζύγου δεν ισχύει και τα εν λόγω κληρονομαία πράγματα εξακολουθούν να παραμένουν ως τέτοια στην κληρονομία, κατά το μέτρο που υπαγορεύουν οι ανάγκες των τέκνων και αφού ληφθούν υπόψη οι ειδικές περιστάσεις και η επιείκεια. Ως προς το ζήτημα ποιά θα είναι αυτά τα αντικείμενα, είναι κοινή η άποψη στη θεωρία ότι, σε περίπτωση διαφωνίας συζύγου και τέκνων, μπορεί να κρίνει το δικαστήριο (βλ. Γεωργ. Σταθόπουλου ο.π. σελ. 418-419).

Β. Στις ακόλουθες διατάξεις του ν. 2969/2001 «Αιθυλική αλκοόλη και αλκοολούχα ποτά» (ΦΕΚ Α' 281) ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής:

1. «Όποιος αποκτήσει άμβικα ή αποστακτικά μηχανήματα κατάλληλα για παραγωγή αιθυλικής αλκοόλης και αλκοολούχων προϊόντων γενικά ή μέρη

τέτοιων μηχανημάτων, οποιαδήποτε και αν είναι η χρήση για την οποία προορίζονται, οφείλει εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την κατοχή τους να δηλώσει εγγράφως στο αρμόδιο Τελωνείο το είδος, τη χωρητικότητα και τη χρήση για την οποία προορίζονται καθώς και τη θέση στην οποία τοποθετήθηκαν και να λάβει άδεια κατοχής...» (άρθρο 4 παρ. 2.) «Κάθε μεταβίβαση, μεταβολή χωρητικότητας ή άλλη μετασκευή, καταστροφή και μεταφορά άμβικα ή αποστακτικού μηχανήματος γνωστοποιείται από το Τελωνείο που έχει εκδώσει την άδεια κατοχής στην αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης και στην αρμόδια Χημική Υπηρεσία του Γενικού Χημείου του Κράτους» (άρθρο 4 παρ. 3). «Απαγορεύεται η κατασκευή, η εισαγωγή από τρίτες χώρες ή η παραλαβή από κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αμβίκων χωρητικότητας κάτω των 130 λίτρων, με εξαίρεση τις ακόλουθες περιπτώσεις «α.....» (άρθρο 4 παρ. 4).

2. «Μικροί αποσταγματοποιοί χαρακτηρίζονται οι αμπελοκαλ-λιεργητές ή οι παραγωγοί άλλων επιτρεπόμενων υλών, που εργάζονται με απλούς άμβικες, χωρητικότητας μέχρι 130 λίτρων, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις». (άρθρο 5 παρ. 5)

3. «επιφυλασσομένων των περί λαθρεμπορίας διατάξεων του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών, όποιοι κατέχουν άμβικες ή αποστακτικά μηχανήματα ασφράγιστα και χωρίς άδεια κατοχής από την αρμόδια αρχή, εκτός αν αυτά προέρχονται από κληρονομία». (άρθρο 12 περ.θ)

4. Στις ειδικές διατάξεις του άρθρου 7Ε (παραγρ.1-11) του ίδιου νόμου με τίτλο «Μικροί Αποσταγματοποιοί» (διήμεροι) ορίζεται πλην άλλων, ότι «οι αμπελοκαλλιεργητές ή οι παραγωγοί στεμφύλων, μούρων, κουμάρων, κράνων, ζιζιφων και υπολειμμάτων μέλιτος επιτρέπεται να αποστάζουν τις πρώτες ύλες της παραγωγής τους με απλούς χάλκινους άμβικες χωρητικότητας μέχρι 130 λίτρων ... μέσα σε ένα δίμηνο χρονικό διάστημα, που καθορίζεται στη χρονική περίοδο από 1 Αυγούστου κάθε έτους έως 31 Ιουλίου του επομένου για κάθε δήμο ή δημοτικό διαμέρισμα ή κοινότητα από τον Προϊστάμενο της οικείας Τελωνειακής Περιφέρειας. Για την απόσταξη απαιτείται άδεια από το Τελωνείο, στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου είναι εγκατεστημένος ο άμβικας που θα διενεργηθεί η απόσταξη, η χρονική διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να

υπερβεί για κάθε παραγωγό τα οκτώ 24ωρα, συνεχή ή χωρισμένα, κατ'ανώτατο όριο και συναρτάται με την ποσότητα των πρώτων υλών που προορίζονται για απόσταξη. Δικαίωμα άδειας απόσταξης αποκτούν αποκλειστικά οι παραγωγοί των επιτρεπόμενων πρώτων υλών και κατά κανόνα σε άμβικα, που είναι εγκατεστημένος στα όρια του δήμου που έχουν παραχθεί οι πρώτες ύλες ή σε όμορο δήμο, ενώ κατά την έκδοση της άδειας απόσταξης καταβάλλεται ειδικός φόρος κατανάλωσης [εφάπαξ και κατ'αποκοπή φορολόγηση πενήντα εννέα λεπτών (0,59) του ευρώ ανά κιλό έτοιμου προϊόντος με βάση τη δήλωση του δικαιούχου για την ποσότητα των στεμφύλων ή άλλων επιτρεπομένων υλών που πρόκειται να αποστάξει και την ποσότητα του τσίπουρου ή της τσικουδιάς που θα παραχθεί (άρθρο 82 του ν. 2960/2001 ΦΕΚ Α' 265)]. Εξ'άλλου σε κάθε άμβικα χωρητικότητας μέχρι 130 λίτρων μπορεί ν'αποστάξει εκτός από τον κάτοχό του και οποιοσδήποτε άλλος δικαιούχος απόσταξης παραγωγός. Οι εν λόγω άμβικες είναι διαρκώς σφραγισμένοι και αποσφραγίζονται από την αρμόδια αρχή μόνο για το χρονικό διάστημα για το οποίο έχει εκδοθεί η άδεια απόσταξης. Η διάθεση στην κατανάλωση του παραγόμενου έτοιμου προϊόντος πραγματοποιείται από τους ίδιους τους παραγωγούς ή από αγοραστές χύμα, σε γυάλινα δοχεία, χωρίς καμμία τυποποίηση με την έκδοση των προβλεπόμενων από την ισχύουσα νομοθεσία φορολογικών στοιχείων, ενώ απαγορεύεται η διάθεση του προϊόντος των μικρών αποσταγματοποιών σε ποτοποιούς, αποσταγματοποιούς και οιοπνευματοποιούς Α' κατηγορίας».

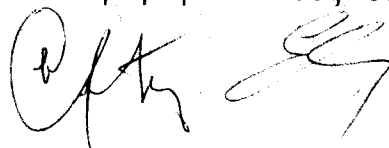
5. Από τις προαναφερθείσες διατάξεις συνάγεται ότι το προϊόν απόσταξης (τσίπουρο/τσικουδιά), που παράγεται από τους μικρούς αποσταγματοποιούς (διήμερους) κυρίως αγρότες αμπελοκαλλιεργητές, διέπεται από ιδιαίτερο καθεστώς τόσο ως προς τη φορολόγησή του, η οποία είναι πολύ χαμηλότερη από τη φορολόγηση όλων των άλλων αλκοολούχων ποτών, όσο και ως προς τους όρους παραγωγής και διάθεσής του. Έτσι έχουν τεθεί περιορισμοί και απαγορεύσεις, που αφορούν στην παραγωγή και στη διάθεση του προϊόντος αυτού, μεταξύ των οποίων η χρησιμοποίηση, ως αποστακτικών μηχανημάτων, των λεγόμενων απλών αμβίκων, χωρητικότητας μέχρι 130 λίτρων, των οποίων η κατασκευή, η εισαγωγή από τρίτες χώρες ή η παραλαβή από κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαγορεύεται. Ωστόσο, επιτρέπεται η μεταβίβαση των ήδη

υπαρχόντων αμβίκων και των προερχόμενων από κληρονομιά με δωρεά, πώληση κλπ. σε άλλα πρόσωπα, ενώ οι άμβικες ή τα αποστακτικά μηχανήματα, που προέρχονται από κληρονομιά, θεωρείται ότι κατέχονται νόμιμα από τους κληρονόμους, αλλά και στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται η έκδοση άδειας κατοχής στο όνομα των κληρονόμων, η οποία καταγράφεται στο τηρούμενο από την αρμόδια υπηρεσία Γενικό Μητρώο Κατεχόμενων Μηχανημάτων. Εξάλλου για την απόσταξη στους εν λόγω άμβικες απαιτείται άδεια απόσταξης, ενώ η χρονική διάρκεια της απόσταξης δεν μπορεί να υπερβεί τα οκτώ 24ωρα για κάθε παραγωγό και τους δύο μήνες το χρόνο για κάθε άμβικα. Το προϊόν της απόσταξης υπόκειται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης (0,59 ευρώ ανά κιλό παραγόμενου προϊόντος απόσταξης) καταβαλλόμενο εφάπαξ κατά την έκδοση της άδειας απόσταξης, ενώ η διάθεσή του γίνεται χωρίς καμμία τυποποίηση (χύμα).

III. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Από την ερμηνεία των προαναφερόμενων διατάξεων αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους και την υπαγωγή του πραγματικού του ερωτήματος σε αυτές συνάγονται τα εξής :

1. Η άδεια κατοχής άμβικα, χωρητικότητας έως 130 λίτρων, αποτελεί προϋπόθεση αφενός για τη νόμιμη κατοχή του από αυτόν που τον απέκτησε με τους επιτρεπόμενους από το νόμο τρόπους και αφετέρου για τη νόμιμη διενέργεια απόσταξης σ' αυτόν και δε συνδέεται με άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας (σημειωτέον ότι δεν απαιτείται άδεια άσκησης επαγγέλματος για τους μικρούς αποσταγματοποιούς όπως για άλλες κατηγορίες κατά το άρθρο 6 ν. 2969/2001), αλλά με την παρακολούθηση του άμβικα, επειδή πρόκειται για μέσον παραγωγής προϊόντος φορολογικού ενδιαφέροντος υποκειμένου σε Ε.Φ.Κ. κατά τα προαναφερθέντα. Συνεπώς, η κατοχή και η χρησιμοποίηση τέτοιου άμβικα, ο οποίος προορίζεται κυρίως για προσωπική χρήση των αμπελοκαλλιεργητών, ακόμα κι αν είναι δυνατό να αποτελέσει πηγή μικρού εισοδήματος για τον κάτοχό του (υπό μορφή μισθώματος ή ποσοστού επί του προϊόντος της απόσταξης) ενόψει της επιτρεπόμενης από το νόμο χρησιμοποίησής του και από άλλους δικαιούχους απόσταξης, λόγω της μικρής χρονικής διάρκειας απόσταξης που επιτρέπει ο νόμος, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τα οκτώ 24ωρα το χρόνο για κάθε παραγωγό και τους δύο μήνες το

χρόνο για κάθε άμβικα και της αναλογίας πρώτης ύλης-παραγόμενου προϊόντος, που ανέρχεται σε 10 προς 1,8, το εν λόγω εισόδημα δεν αποτελεί εισόδημα από την άσκηση επαγγέλματος αλλά συμπληρωματικό εισόδημα από τη χρησιμοποίηση αντικειμένου της οικιακής οικονομίας. Περαιτέρω ο επίμαχος άμβικας, ο οποίος ανήκε στην κυριότητα της αποβιώσασας συζύγου του Ν.Χ., χρησιμοποιείτο και από τους δύο συζύγους στη συζυγική κατοικία και οπωσδήποτε από τον Ν.Χ. για την άνετη και ευχάριστη διαβίωση, αφού η άδεια αποσταγματοποιού και το πρωτόκολλο σφράγισης του άμβικα του έτους 1958 έχουν εκδοθεί στο όνομά του. Εξάλλου, το ότι τα τέσσερα παιδιά του και εξ αδιαθέτου κληρονόμοι μαζί με τον ίδιο της Σ.Λ. δεν συμπεριέλαβαν τον εν λόγω άμβικα στην κοινή δήλωση αποδοχής κληρονομίας της Σ.Λ., ούτε προκύπτει από κάποιο στοιχείο, ότι αμφισβήτησαν την επί 25 χρόνια μετά το θάνατο της Σ.Λ. αποκλειστική κατοχή και χρήση του άμβικα από τον πατέρα τους Ν.Χ., καταδεικνύουν ότι δεν θεωρούν τον επίμαχο άμβικα ως στοιχείο της κληρονομιάς της μητέρας τους.

Συνεπώς και εν όψει των ανωτέρω, ο άμβικας του ερωτήματος με Α.Γ.Μ. «226» εμπίπτει στην έννοια του εξαιρέτου του άρθρου 1820 Α.Κ., περιήλθε άμεσα στην κυριότητα του Ν.Χ. μετά το θάνατο της συζύγου του και συνακόλουθα ο Δ.Λ., στον οποίο ο Ν.Χ. τον δώρισε με το από 24.8.2008 ιδιωτικό συμφωνητικό, έγινε κύριος και νόμιμος κάτοχος του άμβικα και δικαιούται να λάβει άδεια κατοχής στο όνομά του.

2.Ενόψει του ότι η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι θετική, παρέλκει η απάντηση στα 2^ο,3^ο και 4^ο ερωτήματα. Ωστόσο, για την πληρότητα της απάντησης σημειώνεται ότι, γενικά σε περίπτωση ύπαρξης συγκυρίων τέτοιου άμβικα, στα ερωτήματα εάν μπορεί να εκδοθεί άδεια κατοχής στο όνομα ενός από αυτούς χωρίς τη συναίνεση των λοιπών ή στο όνομα και των λοιπών κατά το ποσοστό της μερίδας τους αλλά χωρίς τη συναίνεσή τους, αρμόζει η απάντηση ότι, εφόσον ο ν. 2969/2001 δεν περιέχει ειδικότερη ρύθμιση, θα ισχύσουν οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα για την κοινωνία δικαιώματος, σύμφωνα με τις οποίες «κάθε κοινωνός έχει δικαίωμα να κάνει χρήση του κοινού αντικειμένου, εφόσον δεν εμποδίζει τη σύγκληση των λοιπών (άρθρο 787). Η διοίκηση του κοινού ανήκει σε όλους μαζί τους κοινωνούς. Στις μεταξύ τους σχέσεις ευθύνονται για κάθε πταίσμα (άρθρο 788). Με απόφαση της

πλειοψηφίας των κοινωνιών, η οποία υπολογίζεται με βάση το μέγεθος των μεριδίων, μπορεί να καθοριστεί ο τρόπος της τακτικής διοίκησης και εκμετάλλευσης που αρμόζει στο κοινό αντικείμενο (άρθρο 789). Αν η διοίκηση και η χρησιμοποίηση του κοινού πράγματος δεν καθορίστηκε με κοινή συμφωνία ή με πλειοψηφία, καθένας από τους κοινωνούς έχει δικαίωμα να ζητήσει να την κανονίσει το δικαστήριο (άρθρο 790)».

Επομένως, εφόσον υπάρχει κοινή συμφωνία των κοινωνιών ή απόφαση της πλειοψηφίας ή απόφαση του δικαστηρίου, σχετικά με το ποιος ή ποιοί από τους συγκυρίους θα διοικούν και θα εκμεταλλεύονται τον κοινό άμβικα, η άδεια κατοχής θα εκδοθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραπάνω συμφωνία, ή απόφαση της πλειοψηφίας ή δικαστική απόφαση. Αν δεν υπάρχει τίποτα από τα παραπάνω, η άδεια κατοχής θα πρέπει να εκδοθεί στο όνομα όλων των συγκυρίων και ο κάθε συγκύριος θα μπορεί να κάνει χρήση του κοινού άμβικα, εφόσον δεν εμποδίζει τη σύγχρηση των υπολοίπων.

3. Για τη μεταβίβαση της κυριότητας κινητού πράγματος απαιτείται, εκτός των άλλων (ικανότητα για δικαιοπραξία – έλλειψη απαγόρευσης για διάθεση), σύμφωνα με το άρθρο 1034 ΑΚ συμφωνία των μερών, ότι μετατίθεται η κυριότητα και παράδοση της νομής του πράγματος από τον κύριο σε αυτόν που την αποκτά. Έτσι, σε περίπτωση μεταβίβασης άμβικα, είτε πρόκειται για πώληση είτε για δωρεά, προκειμένου η υπηρεσία να εκδώσει άδεια κατοχής στο όνομα του νέου ή νέων κατόχων θα πρέπει να ζητήσει ιδιωτικό έγγραφο, στο οποίο να αναφέρονται τα ανωτέρω (συμφωνία και παράδοση της νομής). Στην περίπτωση που ο άμβικας αποκτηθεί λόγω κληρονομιάς και ο κληρονόμος είναι ένας, για την έκδοση άδειας κατοχής στο όνομά του θα ζητηθεί **είτε** το προβλεπόμενο από το άρθρο 1956 ΑΚ κληρονομητήριο, το οποίο αποτελεί πιστοποιητικό για το κληρονομικό του δικαίωμα και τη μερίδα που του αναλογεί **είτε α) σε περίπτωση ύπαρξης διαθήκης:** 1) ληξιαρχική πράξη θανάτου του κληρονομούμενου, 2) πιστοποιητικά του αρμόδιου Πρωτοδικείου i) περί δημοσίευσης της διαθήκης και ii) περί μη αμφισβήτησης του κληρονομικού δικαιώματος, **β) σε περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής :** 1) ληξιαρχική πράξη θανάτου του κληρονομούμενου, 2) πιστοποιητικό εγγυτέρων συγγενών του οικείου δήμου ή κοινότητας, 3) πιστοποιητικά του αρμόδιου πρωτοδικείου i) περί μη δημοσίευσης διαθήκης, ii) περί μη αμφισβήτησης του κληρονομικού

δικαιώματος. Αν οι κληρονόμοι είναι περισσότεροι του ενός, εκτός από κληρονομητήριο (ή τα κατά περίπτωση ανωτέρω αναλυτικά αναφερόμενα πιστοποιητικά) θα πρέπει να ζητηθεί από την υπηρεσία έγγραφη συμφωνία όλων των συγκληρονόμων ή απόφαση της πλειοψηφίας αυτών ή δικαστική απόφαση, σχετικά με το ζήτημα στο όνομα ποιού ή ποιών θα εκδοθεί η άδεια κατοχής, ενώ αν δεν προσκομίζεται τίποτα από τα παραπάνω, η άδεια κατοχής θα πρέπει να εκδοθεί στο όνομα όλων των συγκληρονόμων και ο καθένας θα μπορεί να κάνει χρήση του κοινού άμβικα, εφόσον δεν εμποδίζει τη σύγχρηση των λοιπών κληρονόμων.

IV. Κατόπιν των παραπάνω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α΄) γνωμοδοτεί ομόφωνα, ότι στα τιθέμενα ερωτήματα αρμόζουν οι απαντήσεις που δίνονται αναλυτικά αμέσως ανωτέρω (με στοιχ. III) και ειδικότερα στο πρώτο (γενικό) ερώτημα θετικά, στα δεύτερο, τρίτο και τέταρτο ερωτήματα ότι παρέλκει η απάντηση, και στο πέμπτο, ότι στην περίπτωση μεταβίβασης άμβικα με πώληση ή με δωρεά, για την έκδοση άδειας κατοχής στο όνομα του νέου ή των νέων κατόχων αρκεί ιδιωτικό έγγραφο και στην περίπτωση κληρονομιάς είτε κληρονομητήριο είτε (αντ' αυτού) τα προαναφερόμενα πιστοποιητικά, για δε τον τρόπο διοίκησης και εκμετάλλευσης του κοινού άμβικα απαιτείται έγγραφη συμφωνία όλων των συγκληρονόμων ή απόφαση της πλειοψηφίας ή δικαστική απόφαση.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 28 /12/2011

Ο Πρόεδρος

Βασίλειος Σουλιώτης

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Ελένη Σβολοπούλου

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

